

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 15C/51/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123206101
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 09. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Johana Bertová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2025:8123206101.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Johanou Bertovou v právnej veci žalobcu: 2/ A. B. C. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XX, XXX XX E., proti žalovanému: 1/ F. B., C. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. X, XXX XX E., právne zast.: Advokátska kancelária Fabian a Novosad s.r.o., IČO: 51913984, so sídlom Masarykova 16, 080 01 Prešov, o určenie neplatnosti závetu takto

rozhodol:

I. Žalobu zamietá.

II. Žalovaný 1/ F. B. má voči žalobcovi 2/ A. B. nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením v prípade právoplatnosti tohto rozhodnutia.

odôvodnenie:

1. Žalobca (vtedy ešte spolu so žalobcom 1/ H. F.) sa žalobou doručenu tunajšiemu súdu 21.06.2023 domáhal rozhodnutia, ktorým by súd určil, že závet poručiteľa nebohého F. B. narodeného XX.XX.XXXX, zomrelého XX.XX.XXXX, ktorý bol podpísaný dňa 05.02.2010 v dedičskom konaní vedenom notárskym úrad dom JUDr. Rastislavom Demeterom je absolútne neplatným právnym úkonom.

2. Žalobca odôvodnil žalobu tým že Žalobcovia v 1. a 2. rade neuznávajú závet poručiteľa neb. F. B., nar. zomr. XX.XX.XXXX, ktorý bol podpísaný dňa 05.02.2010 a namietajú jeho absolútnu neplatnosť s poukazom na skutočnosť, že táto listina nebola písaná vlastnou rukou poručiteľa. Závet poručiteľa neb. F. B., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, ktorý bol podpísaný dňa 05.02.2010 nebol spísaný v predpísanej forme.

3. Žalovaný v 1. rade sa vyjadril k žalobe podaním doručeným súdu 26.03.2024, v ktorom navrhol žalobu zamietnuť a uviedol, že namieta, že žaloba bola podaná oneskorene, nakoľko žalobcovia mali povinnosť žalobu podať v zmysle uznesenia Okresného súdu Prešov zo 16.09.2001 spisová značka 26D/163/2013 - 45 dosť 09.06.2014. Jedná sa pritom o lehotu hmotnoprávnu o prekluzívnu. Namietal, že predmetom budúceho sporu podľa ustanovenia § 194 CSP mal byť vymedzený tak, aby obsahom petitu bola otázka skutková a nie otázka, ktorá v sebe zahŕňa aj právne posúdenie veci. Žalovaný poprel skutkové tvrdenia žalobcu uvedené v žalobe.

4. V rámci repliky doručenej súdu dňa 24.05.2024 žalobca opätovne namietal absolútnu neplatnosť závetu. Poukázal na to, že nevyhnutnou podmienkou závetu je podpis, ktorý musí dostatočne identifikovať pisateľa a musí obsahovať dátum, kedy bol podpísaný. Závet poručiteľa F. B. zo dňa 05.02.2010 je absolútne neplatný z dôvodu, že bol vyhotovený na počítači a údajne podpísaný poručiteľom, pričom poručiteľ F. B. nevedel obsluhovať počítač. Toto tvrdenie podporuje aj skutočnosť, že podpis na závete nie je autentický a pochádza od poručiteľa.

5. V rámci dupliky doručenej súdu dňa 14.06.2024 žalovaný opätovne poukázal na oneskorené podanie žaloby po uplynutí súdom určenej hmotnoprávnej prekluzívnej lehoty v zmysle Uznesenia Okresného súdu Prešov zo dňa 16.09.2013 spisová značka 26 263/2013 - 45 zotrval na svojich doterajších stanoviskách.

6. Súd vo veci vykonal pojednávanie dňa 25.09.2025, ktorého sa zúčastnil ako žalobca, tak aj žalovaný. Na tomto pojednávaní strany opäť zotrvali na svojej doterajšej právnej argumentácii a tvrdeniach.

7. Súd vo veci vykonal dokazovanie listinami predloženými, respektíve navrhnutými stranami sporu, ktoré tvoria obsah spisu a to: žaloba na č. l. 1-5, oznámenie zmeny v evidencii na č. l. 6, daňové priznanie na č. l. 7, obchodná zmluva 02/94 na č. l. 8, faktúra na č. l. 9, potvrdenie na č. l. 10, oznámenie poistenca na č. l. 11, oznámenie poistenca na č. l. 12, potvrdenie o podaní daňového priznania na č. l. 13, zákazka na č. l. 14, potvrdenie na č. l. 15, montážny list na č. l. 16, zmluvné dojednania na č. l. 17, odvolanie výpovede na č. l. 18, čestné prehlásenie svedka na č. l. 19, záznam z rokovania s klientom na č. l. 20, substitučná plná moc na č. l. 21, preberací protokol na č. l. 22, doplnenie žaloby doručené súdu 27.11.2023 na č. l. 29-30, vyjadrenie žalovaného 1/ doručené súdu 26.3.2024 na č. l. 40-43, vyjadrenie žalobcov doručené súdu 24.5.2024 na č. l. 49-50, vyjadrenie žalovaného 1/ doručené súdu 14.6.2024 na č. l. 56, úmrtný list na č. l. 57, podanie žalobkyne 1/ odvolanie plnomocenstva a späťvzatie žaloby doručené súdu 18.7.2024 na č. l. 59, oznámenie JUDr. I. A. zo dňa 27.7.2024 na č. l. 64, predloženie plnej moci a oznámenie o pokračovaní v konaní zo strany H. F. doručené súdu 6.8.2024, plná moc na č. l. 68, vyjadrenie žalovaného 1/ doručené súdu 7.8.2024 na č. l. 69, uznesenie Okresného súdu Prešov 37D/478/2024 z 24.7.2024 na č. l. 76-77, úradný záznam Okresného súdu Prešov z 23.9.2025, spis Okresného súdu Prešov 13C/3/2014 a spis Okresného súdu Prešov 26D/163/2013.

8. Na základe takto vykonaného dokazovania súd zistil nasledujúci skutkový stav.

9. V zmysle oznámenia o úmrtí Mesta Prešov z 28.01.2013 F. B. narodený XX. XXXXXXXX XXXX trvalý pobyt D. XX E. D. zomrel dňa XX.XX.XXXX. Dedičské konanie sa viedlo u notára I. F. J. pod číslom konania 20 663/2013 deň od 29/2013

10. V uvedenom konaní v zmysle zápisnice z 26.03.2013 syn poručiteľa F. B.- v tomto konaní žalovaný, predložil závet poručiteľa F. B. z 05.02.2010 (číslo listu 15 spisu 26D/163/2013), v zmysle ktorého poručiteľ rodinný dom na D. K. D. L. J. XX, všetky pozemky, ktorých je vlastníkom ako aj spoluvlastníkom a osobné motorové vozidlo škoda 110R a aj iný majetok, ktorý patrí do dedičstva odkázal manželke - M. B. a synovi F. B. (žalovanému). Závet bol spísaný za prítomnosti svedkov A. I. a JUDr. Mgr. Radim Komka. Závet obsahoval podpisy prítomných svedkov aj poručiteľa.

11. Uznesením zo dňa 16.09.2013 (právoplatnosť 10.05.2014) Okresný súd Prešov uložil žalobcovi A. B. a H. I. aby v lehote tridsiatich dní od právoplatnosti tohto uznesenia podali žalobu na Okresný súd Prešov proti žalovaným F. B. a M. B. o určenie, že závet poručiteľa F. B. je absolútne neplatný.

12. Žalobca a H. I. podali dňa 08.01.2014 v konaní pod spisovou značkou 13C/3/2014 žalobu o určenie neplatnosti závetu poručiteľa F. B. zo dňa 05.02.2010. Okresný súd Prešov v konaní 13C/3/2014 Uznesením zo dňa 11.06.2019, ktoré nadobudlo právoplatnosť 28.11.2020 konanie zastavil.

13. Na základe uvedeného súd zistil nasledujúci právny stav:

14. Podľa § 137 Civilného sporového poriadku, žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o a) splnení povinnosti, b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu, c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

15. Podľa § 395 Civilného sporového poriadku (1) ak § 396 neustanovuje inak, platí tento zákon aj na konania začaté predo dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

16. Podľa § 194 Civilného mimo sporového poriadku (1) Ak rozhodnutie o dedičskom práve závisí od zistenia sporných skutočností, odkáže súd uznesením po márnom pokuse o zmier toho z dedičov,

ktorého dedičské právo sa javí ako menej pravdepodobné, aby určenie spornej skutočnosti uplatnil žalobou. Na podanie žaloby určí lehotu, ktorá nesmie byť kratšia ako jeden mesiac. (2) Súd pokračuje v konaní s účastníkmi podľa výsledku sporu. (3) Ak žaloba nebola podaná v lehote, ak bolo konanie o žalobe zastavené alebo ak bola žaloba odmietnutá, platí, že spor o dedičské právo bol rozhodnutý v neprospech žalobcu.

17. Na základe vyššie uvedeného súd právne uzatvára:

18. Medzi stranami sporu nebolo sporné, že sa medzi nimi viedlo konanie o určenie neplatnosti závetu poručiťľa F. B. napísaného 05.02.2010 pod spisovou značkou 13C/3/2014 na Okresnom súde Prešov, pričom toto konanie bolo zastavené uznesením zo dňa 11.06.2019, ktoré nadobudlo právoplatnosť 28.11.2020.

19. Ak rozhodnutie sporu o dedičskom práve závisí od posúdenia sporných skutočností (napr. jeden domnelý dedič tvrdí, že podpis na záвете je poručiťľov, iný domnelý dedič tvrdí, že podpis je sfaľšovaný), odkáže dedičský súd uznesením toho z domnelých dedičov, ktorého dedičské právo sa javí ako menej pravdepodobné, aby podal žalobu na určenie spornej právnej skutočnosti. Žalobný návrh je v týchto prípadoch vymedzený uznesením dedičského súdu. Uznesenie dedičského súdu podľa § 194 CMP by malo (v zásade) vymedziť predmet budúceho sporu tak, aby obsahom petitu bola otázka skutková, a nie otázka, ktorá zahŕňa aj právne posúdenie veci. Právne posúdenie sa má totiž vykonať v konaní o dedičstve (v mimosporovom konaní).

20. „Platný závet“ alebo „neplatný závet“ sú zložené právne skutočnosti. Skladajú sa totiž z určitých skutkových elementov (hypotéza právnej normy) a ich právneho posúdenia (dispozícia právnej normy). Petitom žaloby podľa § 194 CMP preto nemá byť určenie platnosti alebo neplatnosti závetu. Skutková otázka, ktorá sa má určiť žalobou podľa § 194 CMP, sa má týkať výlučne pravosti podpisu na listine. a Na základe rozsudku o určení právnej skutočnosti bude úlohou dedičského súdu vec právne posúdiť a vyhodnotiť, že závet je platný (ak podpis patrí poručiťľovi) alebo neplatný (ak je podpis sfaľšovaný).

21. Prípustnosť žaloby na určenie právnej skutočnosti musí vyplývať z osobitného predpisu (najmä z hmotného práva); inak je takáto žaloba neprípustná.

22. Žaloby vyvolané sporom o dedičské právo, ktorý vznikol v priebehu konania o dedičstve, sú žalobami o určenie právnej skutočnosti. Ich procesná prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 194 CMP.

23. Podľa ustanovenia § 137 písm. d) CSP domáhať sa určenia právnej skutočnosti je prípustné iba vtedy, ak to vyplýva z osobitného predpisu. Ustanovenie § 194 je takýmto osobitným predpisom. Žaloba na určenie spornej skutočnosti podľa § 194 je žalobou na určenie právnej skutočnosti v zmysle § 137 písm. d) CSP. Žalobca v spore o určenie právnej skutočnosti nepreukazuje naliehavý právny záujem.

24. Dedičský súd (notár ako súdny komisár) vychádza z fikcie, že žaloba na určenie spornej skutočnosti bola zamietnutá, ak nebola podaná v lehote. Táto fikcia platí aj vtedy, ak bolo konanie o žalobe zastavené alebo ak bola žaloba odmietnutá. Uvedená fikcia sa uplatní výlučne v konaní o dedičstve. V prípadoch, ak žaloba na určenie spornej skutočnosti nebola podaná v lehote, ak bolo konanie zastavená alebo ak bola žaloba odmietnutá, dedičské právo nezaniká. Oprávnený dedič ho môže uplatniť žalobou o vydanie dedičstva podľa § 485 OZ od toho, komu bolo dedičstvo potvrdené.

25. Ak bola žaloba na určenie spornej skutočnosti podaná až po uplynutí lehoty učenej v uznesení podľa § 194, nie sú splnené predpoklady procesnej prípustnosti takejto určovacej žaloby vyžadované ustanovením § 137 písm. d) CSP.

26. Vzhľadom na vyššie uvedené je potrebné konštatovať že v súčasnosti, potom čo v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod spisovou značkou 13C/3/2014 medzi rovnakými účastníkmi konania došlo k zastaveniu konania v dôsledku späťvzatia žaloby zo strany tamojších žalobcov, platí, že nemožno § 194 CMP považovať za právny predpis, z ktorého by vyplývala opätovná prípustnosť žaloby podľa § 137 písm. d) CSP. Preto po zastavení konania o určenie neplatnosti závetu konaní 13C/3/2014 nie je opätovné podanie žaloby o neplatnosť závetu prípustné v zmysle CSP. Preto súd žalobu zamietol.

27. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Keďže žalovaný bol v konaní proti žalobcovi úspešný v rozsahu 100%, súd žalovanému voči žalobcovi priznal právo na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom po právoplatnosti tohto rozsudku.

28. Preto bolo potrebné rozhodnúť tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia. Odvolanie sa podáva na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.